

TAMPERE.
FINLAND

2022
**VUOSI-
SUUNNITELMA**

*Sivistys- ja
kulttuurilautakunta*

TAMPERE

Sisällys

Johdanto	1
Lautakunnan tehtävät ja toiminnan muutokset 2022	2
Lautakunnan keskeiset toimenpiteet 2022	3
Palvelusuunnitelman 2022–2025 toimenpidekokonaisuudet	3
Toiminnan tavoitteet 2022	4
Toimenpiteet 2022	5
Lautakunnan talous	22
Tuottavuus	23
VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS	24
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	26
Riskiprofiili	27
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	28
Palveluverkko	29
PERUSOPETUS	30
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	31
Riskiprofiili	32
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	32
Palveluverkko	33
LIIKUNTA JA NUORISO	34
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	35
Riskiprofiili	36
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	36
Palveluverkko	37
KULTTUURI	39
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	40
Riskiprofiili	41
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	41
Palveluverkko	42
SIVISTYSPALVELUJEN HALLINTO	43
Liitteet	44

JOHDANTO

Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää (kuva), jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee palvelusuunnitelmaa ja vuosittaista talousarviota. Vuosisuunnitelmaan koostaan lautakunnan alaisen toiminnan suunnittelua ohjaavat palvelusuunnitelmien toimenpidekokonaisuudet ja vuosittaiset talousarviotavoitteet sekä niitä toteuttavat toimenpiteet. Lisäksi vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien ja -yksiköiden toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta. Vuosisuunnitelmassa esitetään myös hankintasuunnitelma.

Vuoden 2022 vuosisuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle elokuun ja vuoden lopun tilanteesta.

LAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMINNAN MUUTOKSET 2022

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan alainen toiminta koostuu neljästä palvelukokonaisuudesta, jotka ovat varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, kulttuuri sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Lautakunnan toimintaan kuuluu myös palvelualueen yhteiseen hallintoon kuuluvat henkilöstöhallinto, taloushallinto ja yhteiset palvelut. Sivistyspalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä.

Lautakunnan palvelujen ja toiminnan vuoden 2022 keskeiset muutokset liittyvät lainsäädännöllisten uudistusten, koronavaikutusten ja henkilöstön saatavuuden sekä hyvinvoinnin huomioimiseen. Lainsäädännöllisissä uudistuksissa varaudutaan mm. lapsen tuen ja perhevapaan uudistuksiin sekä kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan aloitus suunnitellusti vuoden 2023 alusta tarkoittaa lautakunnan toiminnassa myös merkittävää palveluiden jatkuvuuden turvaamista sekä yhteistyön varmistamista esimerkiksi oppilashuollon, ehkäisevän päihdetyön, kotouttamisen, perhekeskuksen ja kulttuurihyvinvoinnin osalta.

Mahdollisuudet mielekkääseen vapaa-aikaan, liikkumiseen, opiskeluun ja asiointiin ovat heikentyneet pitkittyneessä pandemiatilanteessa. Koronavaikutuksia ehkäistään erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukea vahvistavilla sekä hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävillä toimenpiteillä. Sosiaalisen turvallisuuden ja osallisuuden edistämiseen kiinnitetään myös erityistä huomiota. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa järjestöjen ja yhteisöjen sekä luovien alojen tuen kehittämisellä pyritään vastaamaan toimijoiden heikentyneeseen tilanteeseen.

Digitalisaation systemaattinen vahvistaminen, toiminnanohjausjärjestelmien uudistaminen ja kestävän elämäntavan edistäminen niin tamperelaisten kuin henkilöstön osalta jatkavat aikaisemmilta vuosilta merkittävässä roolissa.

Vuodesta 2022 on suunnitelmien puolesta tulossa ennätysellinen tapahtumavuosi. Sivistyspalvelut tukevat suur tapahtumien järjestämistä omalta osaltaan ja kehittävät tapahtuma-alustoja. Kulttuurin ja liikunnan palveluja kehitetään ja suurhankkeita edistetään kaupungin vetovoiman edistämiseksi.

LAUTAKUNNAN KESKEISET TOIMENPITEET 2022

Vuosisuunnitelmassa määritellään palvelusuunnitelmien toimenpidekokonaisuuksia ja talousarvion sitovia tavoitteita edistävät toimenpiteet.

Palvelusuunnitelman 2022–2025 toimenpidekokonaisuudet

Palvelusuunnitelman toimenpidekokonaisuudet kuvaavat niitä keskeisiä kokonaisuuksia, joissa lautakunnan alaista toimintaa tulee uudistaa, muuttaa tai painottaa, jotta strategian sekä lautakunnan toiminnan ja palveluiden kehittämisen tavoitteet voidaan saavuttaa. Toimenpidekokonaisuudet ohjaavat vuosittaisten toimenpiteiden määrittelyä.

Toiminnan tavoitteet 2022

Talousarviossa vuosittain asetettavat valtuustoon nähden sitovat toiminnan tavoitteet pohjautuvat strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Alla esitetään sivistys- ja kulttuurilautakunnalle vuodelle 2022 asetetut toiminnan tavoitteet.

Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Nro	Sitova toiminnan tavoite 2022
Tamperealaisten koettu hyvinvointi on parantunut	1	Vähintään 70 % 3.- ja 7.-luokkalaista lapsista kokee olonsa hyväksi koulussa
Alueiden väliset hyvinvointierot ovat kaventuneet	2	Kaupungin Lupa harrastaa -harrastusryhmien 1.–9.-luokkalaisten lasten määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna
	4	Pienten lasten alueellisen tuen saatavuus on parantunut vuoteen 2020 verrattuna
Yhteisöllinen toiminta on lisääntynyt ja yksinäisyys on vähentynyt	17	Osallisuus- ja yhteisöllisyysuunnitelma ja siihen liittyvä mittaristo on valmistunut
Elämystalous ja luovat alat ovat vahvistuneet	18	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle
	19	Suurtapahtumien ja kongressien määrä on palautunut vuoden 2019 tasolle
	20	Mielikuva kulttuuritarjonnan monipuolisuudesta on parantunut vuoteen 2020 verrattuna
Tampereen asema koulutus- ja opiskelukaupunkina on vahvistunut	35	2.- ja 7.-luokkalaisten oppimistulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna
Esimiestyö on vahvistunut ja henkilöstön työhyvinvointi on parantunut	42	Työntekijäkokemus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna
Asiakaskokemus on parantunut	44	Asiakaskokemus on parantunut perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa edelliseen vuoteen verrattuna

Toimenpiteet 2022

Strategian painopiste: Yhdenvertaiset yksilöt			
Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyön toimenpide, projekti [A-D], kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Alueellisen yhdenvertaisuuden edistäminen	Kolmiportaisen tuen vahvistaminen kasvun ja koulunpoluilla, ml. yksityisen varhaiskasvatuksen toimijat.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus sekä yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta	Tuen suunnitelmien mukainen toiminta mm. konsultoivat opettajat, tukea koordinoivat opettajat, nepsy-valmentajat ja kouluvalmentajat. Konsultaatiomallit on käynnistetty. Lapset ja nuoret saavat tuen omalla kasvun- ja koulunpolulla tuen tarpeesta riippumatta ja keskitetyn palvelun tarve on vähentynyt.
	Inklusion ja oppimisen tuen Tampereen ja seudun kehittämishankkeissa henkilöstön osaamisen vahvistaminen.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus	Henkilöstön ja esimiesten osaaminen on vahvistunut.
	Tuen lainsäädännöllisen osaamisen vahvistaminen henkilöstön ja esimiesten osalta.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus	Henkilöstön ja esimiesten osaaminen on vahvistunut.

	Lukutaidon ja -kulttuurin vahvistaminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, kirjasto	Lukemista ja lukutaitoa edistävät toimenpiteet on toteutettu.
	Resurssien kohdentaminen laadukkaana ja tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toteuttamiseksi.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Lisäresurssi on kohdentunut kriteerien mukaisesti ja koettu hyvinvointi on lisääntynyt.
	Tasa-arvo- ja korona-avustusten avulla lisäresurssin palkkaaminen ja kohdentaminen myönteisen erityiskohtelun kriteerien mukaisesti.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Valtionavustusta on haettu koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseen ja ohjattu resurssi kriteerien mukaisesti.
	Nuorisotyön uusien muotojen kehittäminen.	Liikunta ja nuoriso	Kohdennettuun nuorisotyöhön on toteutettu liikkuva nuorisotila. Yhdenvertaisuus- ja sateenkaarityötä on kehitetty sekä digitaalista nuorisotyötä vahvistettu.
	Jalkautuvien ja alueellisten kulttuuripalvelujen kohdentamissuunnitelman laatiminen.	Kulttuurin palveluryhmä	Suunnitelma on valmis.
	Hyvinvointierojen kaventaminen mm. alueellisesti tasavertaisella palveluverkkosuunnitelmalla.	Liikunta ja nuoriso, palveluverkon kehittäminen	Liikunnan palveluverkkosuunnitelma on valmistunut.
	Me talo – toiminnan kokeilut uusilla alueilla. Puistoruokailun toteuttaminen.	Yhteiset palvelut, Tampere junior	Puistoruokailut on toteutettu. Me talo -

			tyyppisiä toimintoja on kokeiltu uusilla alueille.
Sosiaalisen turvallisuuden vahvistaminen	Valtakunnallisen sitouttavan koulu yhteistyön ja kouluvalmentajamallin edistäminen.	Perusopetus	Valtakunnallisen sitouttavan koulu yhteistyön jalkauttaminen kouluille ja kouluvalmentajien työskentely kouluilla.
	Nepsyvalmennuksen toimintamallin edistäminen viestinnällisellä materiaalilla, koulutuksilla ja valmentajien kautta.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Nepsytyön aluemalli on otettu käyttöön. Nepsyvalmentajia on koulutettu varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen. Nepsyvalmentajien osaaminen on otettu yksiköissä käyttöön.
	Kouluturvallisuuden edistäminen.	Perusopetus	Kouluturvallisuutta käsittelevän ja turvallisuusohjeita kokoava sovellus on otettu käyttöön kouluilla (TreTurva ja SomeTurva). Täydennyskoulutukset on järjestetty

			henkilöstölle turvallisuustaitojen edistämiseksi.
	Ihmeelliset vuodet -ryhmänhallintamenetelmän koulutuksen järjestäminen varhaiskasvatuksen henkilöstölle.	Varhaiskasvatus	Koulutukseen osallistuneiden työntekijöiden määrä.
	Lasten ja nuorten suojaaminen häirinnältä.	Perusopetus	Koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat ovat valmistuneet oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Kiusaamisen ehkäisyn ja varhaisen puuttumisen malli on päivitetty.
	Nuorisopalveluissa laajemman yhdenvertaisuustyön ja -koordinaation kehittäminen.	Liikunta ja nuoriso	Toimintaa on kartoitettu ja käynnistetty.
	Kaupunkitasoisen yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen.	Yhteiset palvelut, Kaikki palveluryhmät	Suunnitelma on valmis.
Kaupungin ja hyvinvointialueen yhteistyön varmistaminen	Monialaisen yhteistyön, ennaltaehkäisevän toiminnan ja oikea-aikaisen tuen vahvistaminen mm. Keinu-toimijoiden avulla.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Yhteistyön toteutusta ja Keinu-tiimien toimivuutta on arvioitu. Varhaiskasvatuksen ohjaajien roolia on vahvistettu.

			Keinu-tiimien toiminnasta on tiedotettu.
	Kotoutumisen rakenneuudistukseen valmistautuminen palveluryhmien ja hyvinvointialueen välillä.	Kaikki palveluryhmät ja hyvinvointialue	Lasten ja nuorten sujuvat palvelupolut on varmistettu.
	Perhekeskustoimintamalliin sitoutumisen vahvistaminen henkilöstön tietoisuutta lisäämällä. Perhekerhojen toteutumisen ja vaikuttavuuden arvioiminen ja vahvistaminen perhekeskustoiminnan kriteerien mukaisesti.	Kaikki palveluryhmät ja hyvinvointialue	Perhekerhotoiminnan tiedottamista on kehitetty. Lapset puheeksi -menetelmä on otettu käyttöön varhaiskasvatuksessa. Perhekerhotoiminta on arvioitu.
	Rakenteiden kehittäminen kulttuurin ja liikunnan palveluohjaukselle, esim. liikuntaneuvonta ja kulttuurilähetteet.	Kulttuuri, Liikunta, Yhteiset palvelut	Palveluohjauksen toiminta jatkuu häiriöttä.
	Ehkäisevän päihdetyön kaupunkitasoisen koordinaation sekä hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyömallin laatiminen.	Yhteiset palvelut, Kaikki palveluryhmät, hyvinvointialue	Malli on laadittu.
Jokaisen mahdollisuus harrastuksiin ja elämyksiin	Pienten lasten taidekaari -mallin jatkaminen, jatkokehittäminen ja tavoitemallin luominen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Kulttuuri	Perheiden osallistuminen kulttuuriharrastuksiin.
	Lapsille ja nuorille suunnatun Tampereen harrastamisen mallin vakiinnuttaminen. Harrastamista edistävien ulkoisen rahoituksen projektien toteuttaminen.	Kaikki palveluryhmät	Toiminnan vakiinnuttaminen. Projektien toteuttaminen.

	Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen maksujen kohtuullisena pitäminen sekä lasten ja nuorten harrastamisen edullisuuden mahdollistaminen.	Liikunta ja nuoriso, kulttuuri	Maauimalan kausikortin käyttöönotto, asiakasmaksuihin ei korotusta.
	Ikäihmisten matalan kynnyksen liikunnan kehittäminen.	Liikunta ja nuoriso	Uusi alueellinen toimintamalli on käynnistynyt.
	Digitaalisten kulttuuri- ja liikuntapalvelujen toteuttaminen ja kehittäminen.	Kulttuuri, liikunta	Digipalvelujen asiakasmäärät pysyvät nykyisellä tasolla.
	Olemassa olevien palveluiden viestinnän vahvistaminen asiakasryhmät huomioiden.	Kaikki palveluryhmät	Kohdennetumpaa viestintää on kehitetty.
	Nuorten aktivoiminen koulun jälkeiseen matalan kynnyksen harrastustoimintaan liikuntamotivaattorin avulla.	Liikunta ja nuoriso	Toiminnan vakiinnuttaminen.
Palvelurakenteen ja laadun kehittäminen	Esiopetusta täydentävän toiminnan jäsentäminen. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tuloksien huomiointi kehittämistyössä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Esiopetusta täydentävä toimintatapa on jäsentynyt.
	Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen ja henkilöstön koulutusten järjestäminen. Yksityisen varhaiskasvatuksen toimijoille säännöllisesti koulutusten järjestäminen.	Varhaiskasvatus Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus	Päivitetty suunnitelma on yksiköissä käytössä ja koulutukset käynnistyneet.
	Digitaalisen oppimateriaalin ja laitekannan vahvistaminen.	Varhaiskasvatus, esiopetus, Perusopetus ja Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan osaamisen kehittäminen palvelu Osake	Sähköisen oppimateriaalin valmistuminen ja käyttöönotto. Laittekannan vahvistaminen.

	Hyväksytyjen palveluverkkosuunnitelmien toteuttaminen.	Kaikki palveluryhmät, palveluverkon kehittäminen	Tehtyjen palveluverkkosuunnitelmien toteutuksen seuranta.
	Kulttuurin, liikunnan ja nuorison uusien ja uudistettavien tilojen edistäminen.	Liikunta ja nuoriso, kulttuuri	Olosuhde- ja tilahankkeiden eteneminen.

Strategian painopiste: Tekevät yhteisöt			
Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyon toimenpide, projekti, kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Järjestöjen ja yhteisöjen tuen kehittäminen	Yhteistyön vahvistaminen yksityisten palvelun tuottajien kanssa sääntökirjan velvoittamana.	Varhaiskasvatus, Yhteiset palvelut	Sääntökirja on päivitetty. Käytänteistä on sovittu yhdessä, esim. tapaamiset ja lomakkeet.
	Kumppanuusyhteistyön tiivistäminen alueen vanhempien kanssa.	Perusopetus & Tampereen Vanhemmat ry	Tapaamiset ja viestintä vanhempainyhdistysten kanssa.
	Avustustoiminnan uudistaminen, prosessin digitalisointi ja avustusmuotojen kehittäminen.	Kaikki palveluryhmät, Yhteiset palvelut	Avustustoiminnan digitalisoinnin projekti on käynnistynyt.
	Kulttuurin avustusyhteisöjen uuden yhteistyöfoorumin perustaminen.	Kulttuuri	Foorumin toiminta on käynnistynyt.
Tilojen ja tilahallinnan kehittämisen omaehtoisen toiminnan alustoiksi	Tilavarauspalvelu Varaamon jatkokehittäminen ja tilahallintaan liittyvien toimintatapojen uudistaminen. Älykkään ja omatoimisen tiloihin kulun selvittäminen.	Kaikki palveluryhmät, yhteiset palvelut	Varattavien tilojen määrä Varaamossa.

	Uusien harrastamisen paikkojen avaaminen, esim. Metson harrastushuone, Rantaperkiön digitaalinen nuorisotila ja Vapriikin pakopelihuone.	Kulttuuri, Liikunta ja nuoriso	Harrastuspaikat on avattu.
	Uusien kulttuuri- ja liikuntakohteiden konseptien ja operointimallien luominen ja hankkeiden toteuttaminen.	Kulttuuri, Liikunta ja nuoriso	Nuorten kulttuurikeskuksen omaehtoisen toiminnan kehittäminen ja kävijämäärät.
Osallisuuden vahvistaminen	Kaupunkitasoisen osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen.	Yhteiset palvelut	Osallistuvan budjetoinnin menetelmällä valitut hankkeet ovat edenneet toteutukseen.
	Yksikkökohtaisten osallistuvan budjetoinnin toteutusten kokeileminen.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus, yhteiset palvelut	Suunnitelma ja kokeilut yksiköittäin.
	Ideoista toiminnaksi - Masseista mahiksia toimintarahaan hyödyntäminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Liikunta ja nuoriso	Masseista mahiksia – toimintarahaan kautta toteutetut osallistavat hankkeet.
	Yhteisöllisen toimintakulttuurin portaat -arviointityövälineen hyödyntäminen yksiköissä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Työväline on yksiköissä käytössä ja sen avulla on tunnistettu kehittämiskohteita ja toimenpiteitä.
	Kirjastojen kehittäminen alueellisina yhteiskunnallisen osallistumisen, vaikuttamisen ja keskustelun paikoina.	Kulttuuri	Toimintamallia kehitettävä projekti on edennyt projektisuunnitelman mukaisesti.
Luovien alojen osaamisen ja toimintaympäristön kehittäminen	Koulutuksien, neuvonnan ja verkostoitumismahdollisuuksien järjestäminen luovien alojen toimijoille.	Kulttuuri	Koulutuksia ja neuvontaa on järjestetty.

	Kulttuurihankkeiden rahoittaminen osana kulttuuripääkaupunkihakua jatkavaa Operaatio Pirkanmaata. Toimijakentän tilanteen ja kehittämistarpeiden systemaattisen seurannan aloittaminen.	Kulttuuri	Toimijakentän tilanteen seuranta on aloitettu.
Suur tapahtumien mahdollistaminen ja tapahtuma-alustojen kehittäminen	Tapahtumajärjestämisen tukeminen.	Liikunta ja nuoriso	Tapahtumien olosuhteiden luominen.
	Liikunnan uusien ja uudistettavien tilojen kehittäminen.	Liikunta ja nuoriso	Tapahtumia mahdollistavia tiloja on kehitetty.

Strategian painopiste: Hiilineutraaleja tekoja			
Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyön toimenpide, projekti, kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Ekososiaalisen sivistyksen edistäminen	Ympäristökasvatuksen tuominen osaksi kulttuurin ja nuorisotyön sisältöjä. Ekosivistystä edistävän projektin toteuttaminen Työväenopistossa.	Kulttuuri, nuorisotyö	Ympäristökasvatus on osa sisältöjä. Projekti on edennyt suunnitelman mukaisesti.
	Ekosivistystä edistävien suunnitelmien ja toimenpiteiden laatiminen perusopetuksessa sekä varhaiskasvatuksessa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, perusopetus, Fusilli-hanke, KO-KOAVA-hanke	Suunnitelma on laadittu ja toimenpiteet lasten ja henkilöstön tietoisuuden lisäämiseksi käynnistetty. Kestävä tulevaisuus koulutukset on järjestetty.

			Luontokoulu Korenon tuki päiväkotien ja esiopetuksen sekä koulujen luonto- ja ympäristökasvatukseen. Tutkimus Tampereen koulujen ympäristökasvatuksesta.
	Kierto-hankkeen toimintasuunnitelmien jalkauttaminen.	Liikunta ja nuoriso	Toimintasuunnitelman toteuttamisen ensimmäinen vaihe on toteutunut.
Kestävyyttä kumppanuuksilla	Vihreä lippu –ohjelmaan sitoutumisen mahdollistaminen ja valittujen teemojen edistämisen tukeminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, lastenkulttuuri	Vihreä lippu päiväkotien määrä.
	Kulttuurikohteiden Valitse vastuullisemmin -palvelun kriteereiden mukainen toiminta ja kehittäminen.	Kulttuuri	Keskeiset kulttuurikohteet täyttävät kumppanuuskriteerit.
	Sopimuksissa ja hankinnoissa kumppaneiden vastuullisuuden painottaminen.	Kaikki palveluryhmät	Sopimuksissa ja hankinnoissa on huomioitu kestävä kehitys.
Kestävä liikkuminen ja materiaalin kierto	Kestävän liikkumisen infopakettien tarjoaminen lapsille, koululaisille ja heidän perheilleen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Liikennejärjestelmän suunnittelu	Infopaketit valmistuneet ja viestitty kohderyhmälle.
	Ruokahävikin vähentäminen yhdessä Voimian kanssa sekä yksikkökohtaisten toimenpiteiden kirjaaminen kestävä tulevaisuuden suunnitelmaan.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Liikunta ja nuoriso, Voimia	Yhteistyö Voimian kanssa konkreettisten toimenpiteiden löytämiseksi.

			Nuorisotiloilla (Lie-lahti, Koivistonkylä) ruokahävikin vähentämisen mallia on testattu.
--	--	--	--

Strategian painopiste: Tulevaisuuden edelläkävijyyttä			
Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyön toimenpide, projekti, kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Palvelujen laadun ja sisältöjen kehittäminen kaupungin vetovoiman edistämiseksi	Oppimistulosten vuosittainen seuraaminen ja kaupunkitasoinen analysoiminen.	Perusopetus	Lukutaitoa ja tekstinymmärtämistä sekä matemaattisia taitoja mittaavat arvioinnit on toteutettu.
	Oppilaitosyhteistyön kehittäminen ja vahvistaminen työvoimahaasteisiin vastaamiseksi mm. luomalla positiivista työnantajakuvaa alalle suuntautuville ja tarjoamalla työssäoppimisen paikkoja.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Oppilaitokset	Toimiva yhteistyöverkosto oppilaitosten kanssa. Joustavat oppimisen yhteistyömuotoja oppilaitosten ja koulutusasteiden välillä on kehitetty.
	Markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen. Markkinoinnilla uusien yleisöjen tavoittaminen erityisesti kotimaasta.	Kulttuuri, Liikunta ja nuoriso	Markkinoinnin ja viestinnän tunnuslukuja on seurattu.

			Toteutetut markkinointikampanjat ja uudet viestintäkeinot.
	Uusien museo- ja näyttelykonseptien valmistelemine ja kansainvälisesti kiinnostavien sisältöjen hankkiminen.	Kulttuuri	Uudet museo- ja näyttelykonseptit ovat edistyneet.
Palvelut kansainvälisyyden vahvistajana	Kaksikielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä englanninkielisen perusopetuksen palveluriittävyden arvioiminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Arviointi on toteutettu.
	EU-rahoituksen hakeminen palveluryhmien kehittämistyöhön, esim. digitaaliset museohankkeet, kansainväliset kulttuurihankkeet ja Erasmus+.	Kaikki palveluryhmät	EU-rahoituksia on haettu ja kansainvälisten avustusten hakuprosessit palveluryhmissä ovat jäsenyneet.
Talouden johtaminen ja hallinta	Talousarvion toteutumisen seuraaminen ja korjaavien toimenpiteiden ennakoiminen palveluryhmien johtoryhmissä. Esimiesten talousosaamisen kehittäminen oman yksikön näkökulmasta. Kaupungin kasvuun liittyvien talousvaikutusten ennakoiminen ja suunnitseminen, esim. palveluverkkosuunnitelman ja henkilöstösuunnitelman avulla.	Kaikki palveluryhmät	Talous on toteutunut vuosisuunnitelman mukaisesti. Esimiehille on järjestetty talouskoulutusta.
	Tulonmuodostuksen kehittäminen oheispalvelujen myynnillä ja palvelujen vetovoimaa ja markkinointia kehittämällä.	Kulttuuri	Oheispalvelujen myyntiä ja palvelumarkkinointia on kehitetty.

Lautakunnan painopiste: Asiakaskokemuksen parantaminen

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyön toimenpide, projekti, kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Prosessien kehittäminen digitaalisuutta hyödyntäen	Toiminnanohjausjärjestelmien käyttöönotto ja kehittäminen. Kansallisen digitaalisen palvelualustan ja koulutuksen ekosysteemin kehittäminen yhdessä muiden suurten kaupunkien kanssa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, Suurimmat kaupungit	Evaka-toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ja uusien toiminnallisuuksien kehittäminen. Digione-palvelualustan kehittyminen ja pilottien käynnistäminen.
	Liikunnan digiprojektien toteuttaminen.	Liikunta ja nuoriso	Liikuntapaikkojen käyttäjätietojen raportointi, ulkoliikunnan paikka- ja olosuhdetietojen hallinta sekä liikunnan kalustohallinnan käyttöönotto.
	Ilmoittautumisten ja varausten digitalisointi ja järjestelmien yhtenäistäminen, esim. opastus-, työpaja- ja ryhmävaraukset.	Kulttuuri, nuorisopalvelut	Useampi prosessi on automatisoitu ja ylimääräisistä järjestelmistä luovuttu.
Tiedolla johtaminen	Pedagogisen tietojohdamisen ja oppilasanalytiikan kehittäminen.	Perusopetus, Tampere Junior -kehitysohjelma	Tietoallasta on hyödynnetty.

	Asiakaskokemuksen mittaamisen ja laadunarvioinnin kehittäminen.	Kaikki palveluryhmät	Asiakastyytyväisyys- ja laatukselyitä on kehitetty ja toteutettu.
	Uuden tilastointi- ja vaikuttavuusmallin käyttöönotto.	Kulttuuri	Malli on otettu käyttöön.
Laadukas ja kiireetön kohtaaminen	Oppimateriaalin laatiminen mielenterveystaitojen vahvistamiseen ja vuorovaikutustaitojen täydennyskoulutuksien järjestäminen.	Perusopetus	Sähköisen oppi- ja opetusaineiston hyödyntäminen ja tunne-, vuorovaikutus- ja myötätuntotaitoihin liittyvien koulutusten mahdollistaminen.
	Kouluvalmentajamallin kehittäminen.	Perusopetus	Kouluvalmentajamalli koulupoluilla.
	Yhteisöllisen toimintakulttuurin portaiden käyttöönotto itsearviointiin työvälineenä.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Portaiden avulla kehittämiskohteita on tunnistettu ja niihin on vastattu.
Viestintä	Tampere.fi -nettisivujen uudistaminen.	Kaikki palveluryhmät	Nettisivut ovat valmistuneet.
	Koulukohtaisten mediakanavien mahdollistaminen.	Perusopetus	Koulukohtaisia kanavia on otettu käyttöön ja henkilöstöä koulutettu.
	Monikanavaisen, saavutettavan ja osallistavan viestinnän kehittäminen.	Kaikki palveluryhmät	Saavutettavuusosaaminen on kasvanut. Osallistu ja vaikuta – sisällöt ovat valmistuneet nettisivuille.

	Palveluryhmien välisen viestinnän jäsentäminen ja yhteensovittaminen.	Kaikki palveluryhmät	Yhteinen viestinnän vuosikello on valmistunut.
	Ulkoliikunnan paikka- ja olosuhdetietojen hallinnan kehittäminen.	Liikunta ja nuoriso	Ulkoliikunnan paikka- ja olosuhdetietojen hallintaprojekti on edistynyt.
	Palveluiden markkinointiviestinnän kehittäminen, mm. tilojen käyttäjät, urheiluseurat ja omatoimiset liikkujat, kulttuurin sidosryhmät.	Liikunta ja nuoriso, kulttuuri	Liikunnan uutiskirje ja kulttuurin sidosryhmien uutiskirje on otettu käyttöön.

Lautakunnan painopiste: Työntekijäkokemuksen vahvistaminen			
Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide (Linjatyön toimenpide, projekti, kokeilu, hankinta)	Toteuttaja ja keskeiset kumppanuudet	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
Työn sujuvoittaminen	Toiminnanohjausjärjestelmien käyttöönotto ja kehittäminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Olemassa olevat ja uudet järjestelmät sujuvoittavat henkilöstön ja hallinnon työtä.
	Liikunnan- ja nuoriso-ohjaajien tehtäväkentän selkeyttäminen ja rajaaminen sekä ohjaustoiminnan vahvistaminen.	Liikunta ja nuoriso	Toimintamallin jalkauttaminen ja tunnusluvut.
	Sisäisen viestinnän kehittäminen, sis. henkilöstön toiveiden ja tarpeiden selvittäminen.	Liikunta ja nuoriso Kulttuuri	Henkilöstökyselyn toteuttaminen.
	Kulttuurin useiden yksiköiden organisaatiouudistuksen toteuttaminen työn selkiyttämiseksi ja esimiestyön vahvistamiseksi.	Kulttuuri	Yksiköiden organisaatiouudistukset on toteutettu.

Tunnekuormituksen hallinta ja jaksamisen tukeminen	Tietotaidon lisääminen tunnekuormituksen hallinnasta ja aivohyvinvoinnista työssä.	Perusopetus, Yliopisto,	Täydennyskoulutukset on järjestetty. Aivoterveyttä edistäviä ja tukevia toimintatapoja ja työvälineitä on rakennettu, joita voidaan hyödyntää opetustyössä.
	Työhyvinvointisuunnitelmien kokonaisuuden jäsentäminen ja päivittäminen sekä varahenkilöjärjestelmän kehittäminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus	Työhyvinvointisuunnitelmien kokonaisuus päivitetty, toimenpiteet käynnistetty ja varahenkilöjärjestelmää on kehitetty.
	Työhyvinvointia tukevien toimenpiteiden toteuttaminen sekä toimintamahdollisuuksien tarjoaminen, esim. liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja hyvinvointia edistävät työpajat.	Kaikki palveluryhmät, henkilöstöhallinto	Työhyvinvointia tukevia mahdollisuuksia on tarjottu.
Osaamisen kehittäminen	Johtamisosaamisen koulutuksen järjestäminen esihenkilöille.	Kaikki palveluryhmät, Osake, Yliopisto, henkilöstöhallinto	Koulutustarjonta ja osallistujamäärät johtamiskoulutuksiin. Työntekijäkokemus, esimiesarviointi.
	Yhteistyö seudullisen kehittämispalvelun (Osake) kanssa ja täydennyskoulutusten mahdollistaminen.	Perusopetus, Varhaiskasvatus ja esiopetus	Osallistujamäärä ja koulutusten tarjonta.
	Mentoroinnin kehittäminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus	Toimintamallin kehittäminen.
Vetovoimainen työpaikka	Oppilaitosyhteistyön vahvistaminen opiskelijoiden monipuolisten työssäoppimismahdollisuuksien lisäämiseksi.	Varhaiskasvatus ja esiopetus, Perusopetus, henkilöstöhallinto	Oppilaitosyhteistyön edistyminen.

			Avoimien työpaikkojen lukumäärä. Kesätyöpaikkojen tarjoaminen.
	Rekrytoinnin ja perehdytysprosessin kehittäminen.	Kaikki palveluryhmät, henkilöstöhallinto	Rekrytointiin ja perehdytykseen liittyvien kehittämistoimenpiteiden käyttöönotto ja toteuttaminen.

LAUTAKUNNAN TALOUS

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan vuoden 2022 vuosisuunnitelmassa nettomenojen kasvu on 19,2 milj. euroa (+4,8 %) vuoden 2021 muutettuun talousarvioon verrattuna. Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu, varhaiskasvatuksen lakimuutokset, uusien ja peruskorjattujen tilojen valmistuminen sekä arvioidut palkankorotukset aiheuttavat merkittäviä kustannuspaineita. Koronaepidemian aiheuttama epävarmuus on vaikeuttanut talousarvion valmistelua.

Vuosisuunnitelmassa on esitetty varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen, kulttuurin sekä liikunnan ja nuorison palveluryhmien talous. Palvelualueen yhteisen hallinnon taloutta ei esitetä vuosisuunnitelmassa, vaan hallinnon menot on vyörytetty palveluryhmiin palveluryhmien toimintamenojen suhteessa.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	VS 2022
Myyntitulot	7 725	8 405	9 576
Maksutulot	17 645	21 362	20 399
Tuet ja avustukset	8 909	11 239	10 710
Vuokratulot	744	1 298	1 205
Muut toimintatulot	748	870	810
Toimintatulot yhteensä	35 771	43 174	42 700
Valmistus omaan käyttöön	51	0	0
Toimintamenot			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-165 904	-177 684	-185 737
Henkilösivumenot			
Eläkemenot	-33 663	-35 650	-36 645
Muut henkilösivumenot	-5 759	-6 939	-7 194
Palvelujen ostot	-67 785	-84 157	-92 428
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 365	-15 139	-12 349
Avustukset	-43 450	-30 493	-30 159
Vuokramenot	-92 197	-92 255	-96 649
Muut toimintamenot	-1 089	-1 173	-1 089
Toimintamenot yhteensä	-423 161	-443 490	-462 251
Toimintakate	-387 390	-400 316	-419 551
Rahoitustulot ja -menot	58	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-5 920	-6 226	-6 854
Tilikauden tulos	-393 252	-406 542	-426 405

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2021	VS 2022
Investointimenot	-8 483	-10 707	-9 100

Sitovat erät

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Sivistys- ja kulttuurilautakunta (pl. eriks Hiedanranta	42 700	-462 176	-419 476
		-75	-75

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-9 100	0	-9 100

Tuottavuus

Tuottavuuskehityksen seuranta aloitettiin vuonna 2021 ja sitä jatketaan vuonna 2022. Tuottavuutta mitataan talouden päämittareilla, jotka on suhteutettu asukasmäärään. Täydentävät mittarit kertovat asiakaskokemuksen toteutumisesta. Selittävät mittarit kuvaavat toimintoja, joilla on vaikutusta tuottavuuteen. Tuottavuusmittareiden kehittämistä on jatkettu palveluryhmissä. Palveluryhmissä on parannettu tuottavuutta toiminnan kehittämisen avulla ja digitalisaatiota hyödyntämällä.

Tuottavuusmittarit, Sivistys- ja kulttuurilautakunta	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022
Päämittarit				
Nettokustannukset, euroa/asukas	-1 582	-1 607	-1 662	-1 699
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-1 786	-1 781	-1 853	-1 899
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-850	-853	-908	-931
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-294	-280	-359	-373
Täydentävät mittarit				
Asiakaskokemus (NPS)*, Kulttuuri, Liikunta ja nuoris	-	-	57	65
Selittävät mittarit				
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	-	59,03 %	59,67	60,00
Sairauspoissaolot, %	4,18 %	4,44 %	4,60 %	4,10 %
Tilatehokkuus, htm ² /asukas	1,96	1,93	2,01	1,99
Asukasmäärä	238 140	241 009	244 315	247 000

VARHAISKASVATUS JA ESIOPETUS

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä tuottaa lakisääteistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta. Palvelut järjestetään siten, että toiminnan johtamisessa ja ohjauksessa toteutetaan sujuvan kasvun ja opinpolun periaatetta. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista lapsilähtöisesti yhteistyössä perheen ja monialaisten asiantuntijoiden kanssa. Esiopetusta toteutetaan perusopetuslain mukaisesti. Toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä vastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä.

Kunnan tulee järjestää varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta ja perusopetuslain mukaista esiopetusta kaikille sitä tarvitseville lapsille. Tampereen kaupungissa tuotetaan varhaiskasvatuspalveluja sekä kunnallisena että yksityisenä palveluna. Kunnallisena palveluna järjestetään päiväkotihoidon, perhepäivähoidon ja avointa varhaiskasvatusta. Lisäksi järjestetään esiopetusta täydentävänä toimintana varhaiskasvatusta ja kerhotoimintaa sekä erityistä hoitoa ja opetusta tarvitsevien lasten yksikön (ERHO) palvelua. Yksityisen varhaiskasvatuksen vaihtoehdot ovat ostopalvelu, palveluseteli sekä yksityisen hoidon tuki. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuuteen kuuluvat kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus, esiopetus sekä lakisääteinen kotihoidontuki. Tampere ja Tampereen seutukunnat järjestävät varhaiskasvatusta kuntien välisenä ostopalveluna seutusopimuksen mukaisesti ja yksityiset palvelusetelipäiväkodit ovat käytettävissä yli kuntarajojen.

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään Tampereella lakisääteisen suomen ja ruotsin kielen lisäksi englannin, ranskan ja saksan kielellä. Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti kunnallisena palveluna. Ruotsinkielistä esiopetusta toteutetaan osana ruotsinkielistä perusopetusta. Ranskankielistä, saksankielistä ja englanninkielistä esiopetusta järjestetään osana perusopetusta.

Varhaiskasvatuksessa otetaan maaliskuussa 2022 käyttöön uusi eVaka-Tampere toiminnanohjausjärjestelmä, joka sujuvoittaa asiakaspalvelua, vuorovaikutusta ja viestintää huoltajien kanssa sekä henkilöstön tehtäviä. Lisäksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen digitaalisia ympäristöjä kehitetään edelleen lisäämällä laitemäärää ja vahvistamalla henkilöstön digitaalista osaamista. Varhaiskasvatuksen talousjohtamisessa hyödynnetään SPB-järjestelmää.

Strategista tulevaisuustyötä jatketaan ja kehitetään yhteistyössä eri oppilaitosten kanssa mahdollistamalla tutkimustoimintaa, tarjoamalla tutkimuskohteita ja vahvistamalla oppilaitosyhteistyötä mm. työssäoppimisen jaksojen osalta.

Vuosisuunnitelmaan kirjattavien toimenpiteiden lisäksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa kehitetään toimintakausittain tarkasteltavien strategisten painopisteiden avulla. Toimintakaudella 2021–2022 varhaiskasvatusyksiköiden toimintasuunnitelmiin kirjattavat painopistealueet

ovat yhteisöllinen toimintakulttuuri, kestävä tulevaisuus sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen. Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvaan lukuvuosisuunnitelmaan kirjattavat painopistealueet ovat yhteisöllinen toimintakulttuuri esi- ja alkuopetuksessa, kestävä tulevaisuus, tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen, tuki kasvun ja opinpolulla sekä tvt-osaamisen vahvistaminen. Varhaiskasvatussuunnitelman monipuolista toteuttamista kulttuurikasvatuksen keinoin varmistetaan kaikissa yksikössä toimivien kulttuurikasvatusvastaavien avulla sekä Pienten lasten taidekaari -toimintaa kehittämällä.

Vuoden 2022 aikana yhteisöllisen toimintakulttuurin toteutumista arvioidaan yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisen portaiden avulla. Jokaisessa varhaiskasvatussyksikössä laaditaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja kolmivuotinen kestävä tulevaisuuden suunnitelma sekä panostetaan toimenpiteiden jalkauttamiseen vuoden 2022 aikana. Kehittämistyön tukena toimivat moniammatilliset varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kehittämiss ryhmät, kestävä tulevaisuuden, kielitietoisuuden ja tuen työryhmät sekä vasu-agentti-toiminta.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen suunnitelma tuen järjestämisestä on käytössä ja siitä toteutetaan toimintakaudelle 2021–2022 sovitut toimenpiteet. Tarvittava tuki järjestetään ensisijaisesti lapsen kasvun ja opinpolun sisällä. Kasvun ja opin polkuja on yhteensä 15. Integroituja esiopetusryhmiä on toimintakaudella 2021–2022 kahdellatoista polulla yhteensä 17 ryhmää. Varhaiskasvatuksen integroituja ryhmiä on lisätty vuosittain ja niitä on tällä hetkellä kahdellatoista kasvun ja opin polulla yhteensä 27 ryhmää. Henkilöstölle järjestetään vuosittain lisäkoulutusta lapsen tuen järjestämisestä. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä jatketaan tuen suunnittelun ja toteuttamisen jatkumon näkökulmasta, vaikka vuosiluokkiin sitomaton toiminta on päättymässä.

Vuosisuunnitelmassa huomioidaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen uudistamisen valtakunnalliset velvoitteet vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi vahvistamalla varahenkilöjärjestelmää ja uudistamalla rekrytointiprosesseja vastataan osaltaan alan työvoiman tarpeeseen sekä veto- ja pitovoimaan. Valtakunnallista kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua seurataan ja varautumissuunnitelmaan sisällytetään vaikutusten arviointi.

Varhaiskasvatuksen laatua ja varhaiskasvatussuunnitelmien toteutumista arvioidaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen ohjaamana. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen laaditaan keväällä 2022 laadun arvioinnin käsikirja, joka tukee laadun arviointityötä. Huoltajille ja henkilöstölle kohdistetut varhaiskasvatuksen palvelukyky- ja asiakastyytyväisyyskyselyt ohjaavat arviointityötä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus hyödyntää ensimmäistä varhaiskasvatusta varten laadittua omavalvontasuunnitelmaa (Valvira) valvonnassa. Jokaisessa yksityisessä varhaiskasvatussyksikössä laaditaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuoden 2022 aikana. Varhaiskasvatustlain mukaan elokuusta 2022 alkaen jokaisella lapsella on tarvittaessa oikeus yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen omassa varhaiskasvatuspaikassaan. Toteutuakseen tämä edellyttää

koulutusta, ohjausta ja valvontaa ja työväliseen toimii Tampereen kaupungin päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluryhmä kuuluu perhekeskuksen palvelukokonaisuuteen. Perhekeskustoiminnan kehittämisessä tunnistetaan ja huomioidaan hyvinvointialueen yhdyspintojen välillä tehtävän yhteistyön haasteet. Tavoitteena on vahvistaa perhekeskustoimintaan sitoutumista lisäämällä henkilöstön tietoisuutta toiminnasta ja tavoitteista sekä kehittämällä tiedonkulkua. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa kehitetään perhekeskuksen kohtamispaikkatoimintaa ohjaavien laatukriteerien mukaisesti.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Varhaiskasvatus ja esiopetus (1 000 euroa)	VS 2022
Päiväkotihoido	98 284
Esiopetus	10 208
Muu varhaiskasvatus	8 644
Perhepäivähoito	941
Erho-yksikkö	685
Ostopalvelupäivähoito ja -esiopetus	1 972
Palvelusetelipäivähoito	15 620
Kotikuntakorvaukset	311
Muut varhaiskasvatuspalvelut	5
Kotihoidontuki	9 400
Yksityisen hoidon tuki	2 470
Yhteensä	148 540

<u>Käyttötalous (1 000 euroa)</u>	<u>Toimintatulot</u>	<u>Toimintamenot</u>	<u>Toimintakate</u>
Varhaiskasvatus ja esiopetus	12 414	-147 397	-134 984

<u>Investoinnit (1 000 euroa)</u>	<u>Investointimenot</u>	<u>Rahoitusosuudet</u>	<u>Nettoinvestoinnit</u>
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-834		-834

Riskiprofiili

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Strateginen riski	Työvoimapula varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	25	Varahenkilöjärjestelmän kehittäminen; palkataan lisää varahenkilöitä (1 apulais-esimies ja 15 lastenhoitajaa). Rekrytointiprosessin kehittäminen. Johtamisen vahvistaminen ja perehdytyksen kehittäminen. Henkilöstön pysyvyyden lisääminen ja edesauttaminen.	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Operatiivinen riski	Sisäilmaongelmat	16	Toimiva sisäilmaprosessi: Olemassa oleva sisäilmaprosessi on tällä hetkellä toimiva. Ohjeita päivitetään ja ne täydentyvät. Toimintaympäristöjen arviointi. Yhteistyö tilapalvelujen ja työterveyden kanssa. Sisäilmaongelmien aiheuttama kustannusten kasvu otetaan huomioon talousarvion valmistelussa.	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Strateginen riski	Muuttuvat palvelutarpeet ja kireä talous	12	Uusien palveluinnovaatioiden ideoiminen talouden sallimissa puitteissa. Resurssien uudelleen arviointi ja kohdentaminen. Hyödynnetään digitalisaation uudet mahdollisuudet.	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Taloudellinen riski	Tulevien lakimuu- tosten ja työehtosopimusten aiheuttamat menojen lisäykset	12	Tuen rakenne lain edellyttämälle tasolle. Henkilöstörakenteen uudistamisen mukainen vuosittainen rekrytointi.	Varhaiskasvatus ja esiopetus
Ulkoinen riski	Hyvinvointierojen kasvu ja syrjäytyminen	9	Kohdennettujen palvelujen ja resurssien kehittäminen ja erikoistuminen. Toiminnan joustavuus muuttuvien tarpeiden mukaan. Eri toimijoiden yhteistyön tehostaminen esim. perhekeskustoiminta. Perheiden tukeminen. Erilaisen osaamisen hyödyntäminen esim. varhaiskasvatuksen ohjaajat ja sosionomiopiskelijat.	Varhaiskasvatus ja esiopetus

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2020	VS 2021	VS 2022
Varhaiskasvatus ja esiopetus	1727	1861	1908
Yhteensä (htv)			

Varhaiskasvatuksessa kolmiportaisen tuen toteuttaminen, tarkentunut suhdeluvun seuranta sekä rekrytointihaasteet edellyttävät henkilöstöresurssin lisäämistä lasten tukeen sekä varahenkilöjärjestelmän vahvistamiseen.

Muuttuva lainsäädäntö ja uudistuva varhaiskasvatussuunnitelma luo tarpeen osaamisen jatkuvalle kehittämiselle, mm. lapsen kolmiportaisen tuen, inklusiivisen toimintakulttuurin ja digitaalisen osaamisen vahvistamisen osalta. Laadunarviointityötä vahvistetaan Karvin ohjeistamana, tukena on vastavalmistunut Arvioinnin käsikirja. Kotialue toimintaa kehitetään arvioinnin kautta ja tietoisuutta perhekeskustoimintamallista edistetään henkilöstön keskuudessa. Hiilineutraali Tampere 2030 – tiekartta tarjoaa toteutettavaksi erilaisia toimenpiteitä ja näiden saavuttamiseksi lisätään henkilöstön osaamista esim. ilmastopassikoulutuksella. Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto keväällä 2022 edellyttää koko henkilöstön kouluttamista.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöä eläköityy ja samalla henkilöstörakennetta uudistetaan. Osaamista poistuu ja uudenlaisia osaajia rekrytoidaan. Tämä vaatii tehtävänkuvien selkiyttämistä ja valmentavaa johtajuutta. Johtajan on kyettävä osoittamaan eri tehtävien merkitys kokonaisuuden kannalta, ilmaisemaan ymmärrettävästi työntekijään kohdistuvat odotukset, huomioimaan, kannustamaan ja hyödyntämään erilaista osaamista ja kyvykkyyttä. Yhdessä perehdytyksen, koulutustarjonnan, ammatilliseen kehittymisen ja etenemiseen kanssa nämä vahvistavat henkilöstön pitovoimaa.

Kunta 10 tulosten mukaan väkivallan ja uhkaavien tilanteiden kokeminen asiakkaiden taholta on lisääntynyt varhaiskasvatuksessa. Tämä tulee olemaan varhaiskasvatuksen erityisopettajien työn painopiste, avustajaresurssia ja integroitujen ryhmien määrää lisätään ja henkilöstön ammattitaitoa vahvistetaan koulutuksilla. Työsuojeluosaamista lisätään järjestämällä POA-koulutusta ja toimintaa suunnitellaan riskiperustaisesti.

Yksilökehityskeskusteluiden sisällön kehittämiseen on koettu tarvetta. Tavoitteita konkretisoidaan ja tuodaan esiin yksilöllisten urapolkujen näkymä. Lisääntyneet sairauspoissaolot ja rekrytointiongelmien rikkovat arkea ja haastavat työssä jaksamista. Lisäresurssia hankkimalla ja varahenkilöjärjestelmää vahvistamalla pyritään korjaamaan tilannetta. Esihenkilöiden psykososiaalista kuormitusta on selvitetty aluehallintoviraston toimesta ja kuormituksen vähentämiseksi ja työolojen parantamiseksi on laadittu toimenpideohjelma vuosille 2022–2024.

Palveluverkko

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 25.10.2018 § 144–§ 150 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman, jonka toteuttamista jatketaan. Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.11.2021 § 198 talousarvion vuodelle 2022. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä käsiteltiin myös talonrakennusohjelma talousarviovuodelle 2022 sekä suunnitelma talonrakentamisesta taloussuunnitteluvuosille 2023–2025.

Talonrakennusohjelman mukaisesti yhteistyössä Kitian ja tilojen käyttäjän kanssa laaditaan käyttäjälautakunnan hyväksyttäväksi tarveselvitykset ainakin seuraavista hankkeista:

Peltolammin hyvinvointikeskus, Tammelan koulu rakennukset 1 ja 2, Raholan päiväkodin perusparannus, Ahvenisjärven koulun uudisrakennus, Koivistonkylän päiväkoti, Hatanpään Jukolan perusparannus ja muutostyöt päiväkodiksi ja Tahmelan päiväkoti.

Vuoden 2022 aikana valmistuu Ikurin, Olkahisen ja Vellamon päiväkotien perusparannukset.

Lisäksi syksyllä 2022 otetaan käyttöön yksityisen palveluntuottajan uusi päiväkoti Niemenrannassa.

Lintulammen ja lidesrannan päiväkodeista luovutaan kesällä 2022.

PERUSOPETUS

Tampereen kaupungin perusopetus vastaa perusopetuslain mukaisen toiminnan järjestelmistä ja opetuksen kehittämisestä. Perusopetus tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa.

Perusopetuksen toimintaa arvioidaan perusopetuksen arviointisuunnitelman kautta. Suunnitelma sisältää arvioinnit niin kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan, lakisääteiseen perusopetuslain velvoitteeseen kuin myös kaupungin strategiasta ja sivistyspalveluiden palvelusuunnitelmasta nostettuihin tavoitteisiin. Ulkopuolista arviointia toteuttaa esimerkiksi opetusministeriön alainen kansallinen koulutuksen arviointineuvosto, joka organisoii arviointitoiminnan yliopistojen, opetushallituksen ja muiden arviointiasiantuntijoiden verkostona. Kuntalaisten asiakastyytyvää arvioidaan asiakastyytyvää kyselyllä. Koulujen lukuvuosisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Koulun toiminnan itsearviointityökaluja ovat toiminnan arvioinnin päivät, esi- ja alkuopetuksen, liikkumisen edistämisen sekä yhteisöllisyyden ja osallisuuden arviointiporaat.

Perusopetuksen kehittämistyö perustuu lukuvuosittain tarkennettuihin strategiaan painopisteisiin. Lukuvuoden 2021–2022 painopisteet ovat esi- ja alkuopetus, harrastaminen ja liikkuminen, yhteisöllinen toimintakulttuuri, digitaalisuus ja globaali kestävä tulevaisuus. Toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan tutoropettaja- ja tuen konsultaatiomalleilla sekä tarjoamalla henkilökunnalle täydennyskoulutuksia. Tutoropettajat tukevat opettajia opetussuunnitelman toteuttamisessa. He toimivat yhdessä opettajien kanssa levittämällä hyväksi koettuja käytänteitä, sparraamalla koulun toimintakulttuuria ja kehittävät uusia tapoja oppia. Perusopetus kehittää myös toimintaansa erilaisien kehittämisprojektien kautta. Vuonna 2022 projektit sisältävät mm. lukutaidon, harrastamisen, tuen konsultaation, sähköisen oppimateriaalin, oppilaanohjauksen sekä kodin ja koulun välisen viestinnän toimintakulttuurin kehittämistä. Tampere on viiden suuren kaupungin kanssa rakentamassa kansallista koulutuksen digitaalista palvelualueita. Sen ympärille luodaan koulutusalan ekosysteemi, johon kaikki alan toimijat voivat liittyä.

Oikeutta ja rauhaa oppia toteutetaan laadukkaalla opetustyöllä jokaisessa koulussa. Oppimisen tuki tuodaan mahdollisimman lähellä omaa koulua. Turvallisuuden ja kiusaamisen ehkäiseminen ovat osa yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämistä. Koulut käyttävät yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen itsearvioinnin portaita. Perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 oppilaille ja opettajille on käytössä Someturva-palvelu. Someturva neuvoo päivittäisissä sosiaalisen median vaaroissa ja neuvoo kun lapsi tai nuori kohtaa ongelmatilanteita tai kiusaamista. Koulujen turvallisuustyöhön otetaan käyttöön Treturva palvelu, josta koulut löytävät turvallisuusohjeet ja toimintamallit kriisitilanteiden varalle. Perusopetuksessa päivitetään kiusaamisen ehkäisyn ja varhaisenpuuttamisen mallia.

Koulun tuen lähtökohtana on lähikouluperiaate. Opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan lähikoulussa tai koulupolun tiimin alueella kaikille erityisen tuen oppilaille. Oikea-aikaisen ja saavutettavan tuensuunnitelma päivitettiin vuoden 2021 lopussa. Vuoden 2022 aikana toimintasuunnitelma jalkautetaan ja otetaan käyttöön kouluissa. Joustavia pienryhmiä rakennetaan tarpeen mukaan oman koulupolun tarpeet huomioiden. Ohjaajaresurssia kohdennetaan oppimisen tuen tarpeiden perusteella.

Oppivelvollisuuden laajentuminen on projektoitu vuosille 2021–2023 yhteistyössä toisen asteen kanssa. Nivelvaiheen yhteistyö perustuu perusopetuksen, toisen asteen yhteistyöryhmän ja alaryhmien vuosikellon toimintoihin. Projekti sijoittuu elinvoima ja kilpailukyvyyn palvelualueelle, mutta sitä toteutetaan kiinteässä yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Perusopetus (1 000 euroa)	VS 2022
Perusopetus 1-9	165 833
Vaik.kehitysvammaisten opetus/pidennetty	1 235
Vammaisopetus/pidennetty oppivelv.	7 395
Esiopetus	1 534
Sairaalaopetus	1 237
Lisäopetus	280
Maahanmuuttajien valmistava opetus	1 569
Aamu- ja iltapäivätoiminta	5 581
Harrastaminen ja liikunta	2 065
Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut	3 761
Kotikuntakorvaukset, muu tuotanto	15 805
Muut perusopetuksen palv., muu tuotanto	871
Yhteensä	207 166

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Perusopetus	14 091	-205 477	-191 386

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointimenot	Rahoitusosuudet	Nettoinvestoinnit
Perusopetus	-2 142		-2 142

Riskiprofiili

Riskiluokka	Riski	Riski-taso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Operatiivinen ja taloudellinen riski	Ryhmäkokojen kasvu	20	Palveluverkkosuunnitelma. Talousarvio ja sen toteutumisen seuranta ja korjaavien toimenpiteiden ennakointi.	Perusopetus
Strateginen riski	ICT-välineistön riittävyys	20	Resurssointi ja suunnitelmallisuus välineistön hankintaan.	Perusopetus & ICT-palvelut
Ulkoinen riski	Pandemian aiheuttama oppimisvaje	25	Koulujen edellytykset ja resurssit tukea heikommassa asemassa olevien oppilaiden sekä erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden oppimista.	Perusopetus
Operatiivinen riski	Kouluikäikäymättömien oppilaiden määrän lisääntyminen	15	Oppimisen tue rakenne. Erilaisten pedagogisten oppimistapojen kehittäminen ja käyttöönotto. Sitouttavan koulu yhteistyön avulla ennaltaehkäistään poissaoloja perusopetuksessa sekä luodaan myönteistä, kouluun kiinnittymistä tukevaa toimintakulttuuria.	Perusopetus

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2020	VS 2021	VS 2022
Perusopetus	1919	1940	2028
Yhteensä (htv)			

Perusopetuksessa oppilasmäärän kasvu tasaantuu. Perusopetuksen rekrytoinnit toteutetaan tarvan tarveharkinnan perusteella.

Opetussuunnitelma ja työelämän murros edellyttää opetushenkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Digitalisaatio ja toimintaympäristöjen muuttuminen on edellyttävät uusien työkäytäntöiden omaksumista, hallintaa ja kehittämistä koko henkilöstön osalta perusopetuksessa. Jatkunut pandemiatilanne on vaikuttanut edelleen työntekemisen tapaan. Henkilöstöltä vaaditaan nopeaa reagointia muuttuviin tilanteisiin.

Osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen on jatkuvaa ja pitkäjänteistä työskentelyä, jossa johtamisen merkitys on suuri. Erityisesti osaamisen tarpeita ovat yhdessä tekeminen, verkostoyhteistyö, digitaidot, ekosivistyksen edistäminen ja työssä jaksamisen tukeminen. Näihin teemoihin tarjotaan koulutusta ja yhdessä tekemisen kulttuuria vahvistetaan. Henkilöstön osaamisen kehittämistä tuetaan tutoropettaja- ja tuen konsultaatiomalleilla sekä tarjoamalla henkilökunnalle täydennyskoulutuksia. Toimintaa ja henkilöstön osaamista kehitetään myös erilaisten kehittämisprojektien kautta. Useimmat kehittämisprojektit tarjoavat täydennyskoulutuksia omaa aihepiiriään koskien. Uransa alussa olevia opettajia tuetaan vertaismentoroinnilla. Työhyvinvointia vahvistetaan kannustamalla henkilöstöä huolehtimaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, esimerkiksi fyysistä aktiivisuutta lisäten. Tunnekuorman käsittelyyn ja säätelyyn tarjotaan henkilöstölle koulutusta. Työturvallisuutta ylläpidetään suunnitelmallisesti mm. ajantasaisilla turvallisuusohjeilla, varautumalla uhka- ja vaaratilanteisiin ja tunnistamalla keskeiset riskitekijät sekä luomalla näihin toimenpiteet. Someturva ja Treturva sovellukset antavat tietoa henkilöstölle koulujen turvallisuuteen liittyen.

Palveluverkko

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 25.10.2018 § 144–§ 150 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman, jonka pohjalta palveluverkkoa edelleen kehitetään. Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.11.2021 § 198 talousarvion vuodelle 2022. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä käsiteltiin myös talonrakennusohjelma talousarviovuodelle 2022 sekä suunnitelma talonrakentamisesta taloussuunnitteluvuosille 2023–2025.

Talonrakennusohjelman mukaisesti yhteistyössä Kitian ja tilojen käyttäjän kanssa laaditaan käyttäjälautakunnan hyväksyttäväksi tarveselvitykset ainakin seuraavista hankkeista: Peltolammin hyvinvointikeskus, Tammelan koulu rakennukset 1 ja 2 ja Ahvenisjärven koulun uudisrakennus.

Vuoden 2022 aikana valmistuu Pispalan ja Hyhkyn koulutalojen perusparannukset sekä Messukylän koulun yksi rakennuksista.

LIIKUNTA JA NUORISO

Palveluryhmän tehtävä on tamperelaisten aktiivisen elämäntavan edistäminen. Palveluryhmä vastaa liikunta- ja nuorisolaissa kunnalle osoitettujen liikuntapalvelujen ja nuorisotyön järjestämisestä. Sisä- ja ulkoliikunnan olosuhteilla mahdollistetaan asukkaiden omaehtoista liikkumista, seurojen yhteisöllistä harjoitus- ja kilpailutoimintaa sekä liikunnan ja kulttuurin tapahtumia. Liikunnan ohjauksella ja neuvonnalla tuetaan erityisesti lasten, nuorten, perheiden, ikäihmisten ja erityisryhmien vapaa-ajan liikkumista. Nuorisotyön tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä nuorten edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Palveluja tuotetaan tiiviissä yhteistyössä sivistyspalvelujen muiden palveluryhmien ja kaupungin muiden palvelualueiden sekä ulkoisten sidosryhmien kanssa. Oman palvelutuotannon ja olosuhteiden ylläpidon rinnalla palveluryhmän keskeinen toimintamuoto on paikallisten liikuntaseurojen ja nuorisojärjestöjen toiminnan tukeminen toiminta- ja projektiavustuksin.

Nuorisotyössä keskeisenä painopisteenä on nuorten hyvinvoinnin tukeminen koronakriisin aikana ja sen jälkeen. Toimintaa kehitetään muun muassa panostamalla uusiin nuorisotyön muotoihin kauppakeskuksissa, verkossa, koulupäivän yhteydessä sekä muun muassa sateenkaarinuorten parissa. Osallistavan budjetoinnin kehittämistä jatketaan Masseurista Mahiksia -toimintojen myötä. Myös kulttuurista nuorisotyötä vahvistetaan kehittämällä Nuorten kulttuurikeskukseksi nimetyn entisen Monitoimitalo 13:n toimintaa. E-urheilun olosuhteita kehitetään erityisesti Rantaperkiön nuorisokeskuksessa. Harrastamista ja liikkumista edistetään laaja-alaisesti kehittämällä sivistyspalvelujen yhteistä liikkumisen polkua sekä Suomen mallin mukaista harrastamisen kokonaisuutta. Nuorisotyö linkittyy tiiviisti perhekeskustoimintamallin kehittämiseen.

Liikuntapaikkojen peruskorjaukset ja muutostyöt jatkuvat vuonna 2022. Skeittauksen olosuhteet turvataan kehittyvässä Hiedanrannassa uudessa kohteessa. Kaupin urheilupuiston kehittäminen jatkuu ja alueelle valmistuu uusi pesäpallo- ja hiihtostadion. Pyynikille rakennetaan edellytykset esteettömään uintiin. Talousarviovuoden merkittävien liikuntahanke on Tammelan stadionin. Hakametsä Sport Campuksen suunnittelutyö jatkuu.

Toiminnan kehittämisessä jatkuu yhteistyö sivistyspalvelujen muiden palveluryhmien kanssa. Tilojen käyttöä ja hallinnointia kehitetään käyttöönottamalla liikuntatilojen käyttäjätietojen raportointityökalu.

Ehkäisevää päihdetyötä ja mielenterveyden edistämisen osaamista palveluissa lisätään tukemalla ja kouluttamalla henkilöstöä päihdeongelmien tunnistamisessa, lasten ja nuorten mielenterveystaitojen ohjaamisessa, puheeksi ottamisessa ja tarvittaessa palveluihin ohjaamisessa. Uutena nuorisotyönmuotona käynnistetään liikkuvan nuorisotyön palvelu ja digitaalinen nuorisotyö vakinaistuu.

Urheilun ja kulttuurin suurtapahtumia toteutetaan koronatilanteen salliessa. Vuodelle 2022 suunnitteilla on muun muassa jääkiekon MM-kisat, Gymnaestrada, yleisurheilun veteraanien MM-kisat, pesäpallon Itä-Länsi 100 v. tapahtuma sekä konsertit Ratinassa, Hakametsässä ja Hervannassa.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Liikunta ja nuoriso (1 000 euroa)	VS 2022
Avustukset ja muu tuotanto Liikunta ja nuoriso	1 945
Jäähallipalvelut	6 848
Uimahallipalvelut	7 052
Sisäliikuntapalvelut	12 242
Ulkoliikuntapalvelut	12 218
Liikunnan ohjauspalvelut	750
Liikunnan tukipalvelut	343
Liikunnan tapahtumat	240
Harrastaminen ja omaehtoisen toiminnan t	1 914
Kasvatuksellinen ohjaustoiminta	2 702
Sosiaalinen vahvistaminen	773
Yhteensä	47 027

<u>Käyttötalous (1 000 euroa)</u>	<u>Toiminta-</u> <u>tulot</u>	<u>Toiminta-</u> <u>menot</u>	<u>Toiminta-</u> <u>kate</u>
Liikunta ja nuoriso	6 571	-43 684	-37 113

<u>Investoinnit (1 000 euroa)</u>	<u>Investointi-</u> <u>menot</u>	<u>Rahoitus-</u> <u>osuudet</u>	<u>Netto-</u> <u>investoinnit</u>
Liikunta ja nuoriso	-4 759		-4 759

Riskiprofiili

Riskiluokka	Riski	Riski-taso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Operatiiviset riskit	Sisäilmaongelmat	9	Sisäilmatyöryhmien toiminta	Liikunta ja nuoriso
Operatiiviset riskit	Henkilöstön osaaminen ja henkilöstön vaihtuvuus erityisesti nuorisopalveluissa	8	Perehdytyksen kehittämisen esimiesten ja työyhteisön toimesta, tehtäväkuvien selkiyttäminen	Liikunta ja nuoriso
Operatiiviset riskit	Tietoarkkitehtuuri ja data: Tietojärjestelmien ja -verkkojen toimintavarmuus	6	Tietohallinnon ohjeistuksen mukaisesti	Liikunta ja nuoriso
Operatiiviset riskit	Viestintä ja viestinnän prosessien noudattaminen	6	Noudatetaan kaupungin viestintäohjeistusta, osaamista palveluryhmässä vahvistetaan	Liikunta ja nuoriso
Taloudelliset riskit	Talouden rakenteellinen tasapaino ja talouden ennakoinnattomuus	15	Talouden seurannan ja tulomuodostuksen kehittäminen	Liikunta ja nuoriso

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2020	VS 2021	VS 2022
Liikunta ja nuoriso	284	292	306
Yhteensä (htv)			

Liikunnan ja nuorison palveluryhmän henkilöstömäärässä on tapahtunut nousua osaltaan kasvaneen sijaistarpeen ja hanketyöntekijöiden takia. Liikunnan ja nuorison palveluryhmän palkalliset henkilötyövuodet ovat 2021 tilipäätöksessä 300. Vuoden 2022 aikana nuorisopalveluita vahvistetaan kuudella uudella vakanssilla.

Liikunnan ja nuorison palveluryhmän henkilöstöllä on hyvä ammatillinen osaaminen. Pitkään työssä olleilla työntekijöillä on paljon ammattikohtaista osaamista, jonka siirtäminen nuoremmille työntekijöille on tärkeää. Henkilökunnan vaihtuvuus on suurta ja pätevän, koulutetun henkilökunnan saamisessa esiintyy haasteita. Erityisesti nuorisopalveluissa henkilökunnan vaihtuvuudesta johtuen ei työntekijöille ehdi kertyä laajaa työkokemusta. Tehtäväkuvia selkiytetään ja perehdytysprosessia tullaan kehittämään vuoden 2022 aikana.

Henkilöstöltä vaaditaan tulevaisuudessa entistä laajempaa ja monipuolisempaa ammattitaitoa. Digitalisaatio sekä uusien työmuotojen kehittäminen asettavat sekä hallinnolle että koko henkilöstölle osaamisen vahvistamistarpeita. Liikunnan ja nuorison palveluryhmässä vahvistetaan digitaalisia palveluja kehittämällä liikuntapaikkojen käyttäjätietojen raportointia sekä suunnittelemalla ulkoliikunnan paikka- ja olosuhdetietojen hallintaa ja palveluryhmän kalustohallintaa. Samalla kehitetään uusia työmuotoja esimerkiksi digitaalisen nuorisotyön, kohdennetun nuorisotyön liikkuvan nuorisotilan ja liikunnanohjauksen alueellisen tiimimallin osalta. Digitaalisten palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto sekä uusien työmuotojen käynnistäminen tarjoavat henkilölle mahdollisuuden kehittää omaa ammatillista osaamista ja oppia kollegoilta.

Esimiehiä veloitetaan osallistumaan johtamisen valmennusohjelmiin. Liikunnan ja nuorison palveluryhmän viestintää ja markkinointia kehitetään sekä palveluiden markkinoinnin että sisäisen viestinnän osalta, mikä edellyttää viestintäosaamisen jatkuvaa kehittämistä. Palveluryhmässä on tehty kiertotalousselvitys, jonka pohjalta laaditaan toimenpiteet.

Liikunnan ja nuorison palveluryhmän työhyvinvoinnin tilanne on kohtalaisella tasolla. Koronan seurauksena henkilöstö on joutunut sopeutumaan muutoksiin ja työskentelemään osittain epävarmuuden keskellä. Työn tekemisen tavassa on tapahtunut muutoksia ja hallinnon tehtävissä on siirrytty pitkälti työskentelemään etätöissä. Jaksamisongelmia on esiintynyt aiempaa enemmän ja myös sairauspoissaolot ovat lisääntyneet. Työn kuormittavuuteen pyritään vastaamaan esihenkilöiden tuella, varhaisella puuttumisella, tehtävänkuvien tarkastelulla ja tehtävään kuulumattomien kuormitustekijöiden kartoittamisella. Henkilöstön ikääntyminen vaikuttaa osaltaan fyysistä työtä tekevien työ- ja toimintakykyyn. Varhaisella puuttumisella ja kohdennetuilla ikäryhmien terveystarkastuksilla haetaan keinoja puuttua ajoissa työ- ja toimintakyvyn heikkenemiseen. Työturvallisuutta ylläpidetään ja parannetaan lisäämällä henkilöstön tietoisuutta riski- ja vaaratekijöistä, ajantasaisilla riskien- ja vaarojen arvioinneilla sekä säännöllisillä koulutuksilla. Sisäilmaongelmaisten kohteiden osalta edetään kaupungin prosessien mukaisesti ja korjaustöiden aikatauluja seurataan aktiivisesti.

Palveluverkko

Sivistys- ja kulttuurilautakunta käsitteli kokouksessaan 22.11.2018 § 159 Tampereen kaupungin liikuntapaikkarakentamisen suunnitelman vuosille 2019–2030. Suunnitelmaa päivitetään kevään 2022 aikana. Päivitettävä suunnitelma käsittää vuodet 2022–2035. Nuorisopalvelujen palveluverkkosuunnitelma 2021–2035 hyväksyttiin 16.9.2021. Palveluverkkoja kehitetään yhteistyössä kaupungin eri palveluryhmien kanssa.

Talonrakennusohjelman mukaisesti tarve- ja hankeselvitykset laaditaan yhteistyössä kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän ja tilojen käyttäjien kanssa lautakuntien hyväksyttäväksi.

Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.11.2021 § 198 talousarvion vuodelle 2022. Hankekoh-
taisesti nimetyistä yli miljoonan euron rakennushankkeista valmistuu vuonna 2022 Kaupin urheilu-
puiston pesäpallo- ja hiihtostadion. Tammelan stadionin rakentaminen jatkuu.

KULTTUURI

Kulttuurin palveluryhmän tuottamat ja tukemat palvelut tarjoavat asukkaille ja vierailijoille, elämyksiä sekä mahdollisuuksia uuden oppimiseen ja itsensä ilmaisuun. Tavoitteena on parantaa jokaisen asukkaan hyvinvointia ja osallisuutta, kehittää luovuutta ja taitoja sekä lisätä Tampereen ja Pirkanmaan vetovoimaa omaleimaisena asuin- ja matkailupaikkakuntana. Palveluryhmän toiminta järjestetään seitsemässä yksikössä, jotka ovat Tampereen historialliset museot, Tampereen Taidemuseo, Sara Hildénin taidemuseo, Tampereen seudun Työväenopisto, Tampere Filharmonia, Tampereen kaupunginkirjasto sekä kaupunkikulttuuriyksikkö.

Toimintaa ohjaavat kaupungin strategiset tavoitteet sekä laki kuntien kulttuuritoiminnasta, laki yleisistä kirjastoista, museolaki sekä laki taiteen perusopetuksesta. Lisäksi palveluryhmällä on sopimukseen pohjautuvia paikallisia ja alueellisia tehtäviä. Tampereen kaupunginkirjasto toimii Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueellisena kehittäjäkirjastona. Tampereen historialliset museot ja Tampereen Taidemuseo toimivat alueellisina vastuumuseoina. Sara Hildénin Taidemuseon toimintaa ohjaa museon johtokunta. Tampereen kaupunki järjestää vapaan sivistystyön palvelut myös Ylöjärvellä kuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vuoden keskeisin tavoite on pandemiatilanteesta palautuminen ja toiminnan uudelleenkäynnistäminen. Koronapandemian vuoksi peruuntuneita ja siirtyneitä konsertteja, tapahtumia ja näytteilyitä toteutetaan rajoitusten mahdollistamalla tavalla. Museossa nähdään muun muassa Apinat -kädellisten tarina -näyttely Vapriikissa, Dimensio ry:n valotaidenäyttely Tampereen Taidemuseossa sekä Anna Retulaisen näyttely Hiljaisuus Sara Hildénin taidemuseossa. Kulttuuritalo Laikun näytteilyissä esillä ovat erityisesti paikalliset taiteilijayhteisöt. Tampere Filharmonian konserteissa soivat romantiikan suurnimet. Elämyksiä mahdollistetaan sekä fyysisessä ympäristössä että digitaalisesti.

Kirjastoissa panostetaan demokratiatyöhön kehittämällä kirjastoja yhteiskunnallisen keskustelun ja vaikuttamisen paikkoina. Tampereen seudun työväenopistossa vahvistetaan opiskelijoiden työelämävalmiuksia kehittämällä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen toimintamallia. Pandemiasta kärsinyttä kulttuurialaa tuetaan elpymisessä toimijoiden osaamista ja verkostoja vahvistamalla, kehittämällä kulttuuritiloja sekä rahoittamalla projekteja osana kulttuuripääkaupunkihaun jatkohanketta.

Palveluryhmän usean yksikön toimintaa uudelleenorganisoidaan vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeita ja vahvistamaan esimiestyötä. Palveluryhmän yhteistä toimintaa ja sisäistä viestintää kehitetään. Strategiset painopisteet ovat erityisesti työhyvinvointi, ekososiaalisen sivistyksen edistäminen, luovien alojen tukeminen sekä yhdenvertaisuus.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Kulttuuri (1 000 euroa)	VS 2022
Avustukset ja muu tuotanto Kulttuuri	19 665
Avoimet kirjastopalvelut	13 347
Medialukutaitotejen tukeminen	917
Kirjaston kokoelmapalvelut	2 770
Kirjastopalvelut ikäihmisille	509
Kirjastojen alueellinen kehittäminen	300
Kirjasarjat kouluille	106
Vapaan sivistystyön palvelut	2 471
Taiteen perusopetus	447
Lastenkulttuuripalvelut	532
Kulttuuripalvelut ikäihmisille	128
Paikallisidentiteetin ja yhteisöllisyys	1 756
Musiikkijuhlat	342
Kulttuuritapahtumat	854
Ammattitaitoilijuiden tukeminen	35
Museoiden kokoelmapalvelut SH	844
Museoiden näyttelypalvelut SH	986
Museoiden kokoelmapalvelut Himu	2 925
Museoiden näyttelypalvelut Himu	4 792
Museoiden tapahtumatuotanto Himu	2
Maakuntamuseo- ja kulttuuriympäristöpalv	928
Museoiden kokoelmapalvelut Tamu	988
Museoiden näyttelypalvelut Tamu	2 360
Museoiden tapahtumatuotanto Tamu	0
Aluetaidemuseotoiminta	200
Kohdennetut palvelut	729
Konserttitoiminta	4 286
Yleisötyö	836
Erikoiskonsertit	1 945
Tallenteet ja streamaukset	372
Yhteensä	66 372

Käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Kulttuuri	9 624	-65 693	-56 069

Investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Kulttuuri	-1 365		-1 365

Riskiprofiili

Riski-luokka	Riski	Riski-taso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Operatiiviset riskit	Pandemian vaikutukset palvelujen avoimna pitoon	20	Seurataan alueellista ohjeistusta ja jatketaan terveysturvallisten palvelujen kehittämistä.	Kulttuurijohtaja
Taloudelliset riskit	Kulttuurin valtakunnallisen rahoituksen väheneminen ja kulttuurin toimintaedellytysten heikkeneminen	15	Tilanteen seuraaminen ja edunvalvonta. Kulttuurikentän valmiuksien kehittäminen.	Kulttuurijohtaja, kehittämispäällikkö
Taloudelliset riskit	Talouden ennakoimattomuus (tulot)	9	Taloudenseurannan kehittäminen, palvelujen laadun ja tulonmuodostuksen kehittäminen	Taloushallintopäällikkö, kulttuurin johtoryhmä
Vahinkoriskit	Ilkivalta esineisiin ja omaisuuteen (myös asiakkaiden aiheuttamat esineriskit)	9	Kiinteistöjen rakenteelliset ratkaisut, teknisten turvalaitteiden ajantasaisuudesta huolehtiminen ja vartiointi sekä näyttelyissä ja tiloissa tarpeellinen henkilökunta	Yksiköiden päälliköt
Vahinkoriskit	Kulttuurihistoriallisen ja taideomaisuuden säilyminen (myös taide sisäilma-kohteissa)	9	Kokoelmakeskus peruskorjataan	Museoiden johtajat, kulttuurijohtaja
Vahinkoriskit	Asiakkaiden ja henkilöstön kokemat uhkaavat tilanteet ja tapaturmat	9	Kiinteistöjen rakenteelliset ratkaisut, työpaikkaselvitykset, teknisten turvalaitteiden ajantasaisuudesta huolehtiminen ja vartiointi	Yksiköiden päälliköt, henkilöstöpalvelut

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2020	VS 2021	VS 2022
Kulttuuri	623	650	662
Yhteensä (htv)			

Kulttuurin palveluryhmän henkilöstön substanssiosaaminen on hyvällä tasolla. Tämänhetkiset palvelut ja toiminnot hallitaan hyvin. Henkilöstön vaihtuvuus on suhteellisen vähäistä ja työurat pitkiä. Henkilöstöltä vaaditaan tulevaisuudessa entistä laajempaa ja monipuolisempaa ammattitaitoa toimintaympäristön ja etenkin digitalisaation tuomien muutosten takia. Muutoksiin on reagoitava

nopeastikin, toisaalta pandemia-aikana on tapahtunut isoja kehitysaskelia etätöiden ja erilaisten etäpalveluiden omaksumisessa ja luomisessa.

Esihenkilöiden osaamista tuetaan erityisesti talouden johtamisen osalta, rekrytointiosaamisessa sekä kiinnittämällä huomiota suorituksen johtamiseen ja varhaiseen puuttumiseen. Näitä aiheita pidetään yllä palveluryhmän esimiestäpaamisissa, joilla pyritään myös edistämään esimiesten verstaistukea ja ryhmäytymistä. Esihenkilöiltä edellytetään oman osaamisen ylläpitämistä ja kaupungin ohjeistuksiin perehtymistä.

Viimeisessä Kunta10-tutkimuksessa kulttuurin palveluryhmä sijoittuu kokonaisuudessaan valtakunnallisesti keskitasolle. Vahvuuksia ovat sitoutuneisuus työhön ja keskimääräistä vähäisempi kokemus työn kuormituksesta ja stressistä sekä hyväksi koettu esimiestuki ja mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen. Kehittämiskohteita ovat epävarmuuden kokeminen työn suhteen, työn imun ja innovatiivisuuden puute, kokemus työmenetelmien tehottomuudesta ja kokemus siitä, ettei ongelmiin puututa ajoissa. Näitä asioita pyritään parantamaan esimiesten tukemisella sekä tehtäväkuvien ja tavoitteiden selkiyttämällä. Kulttuurin palveluryhmän turvallisuushaasteet liittyvät turvalliseen tapahtumarakentamiseen ja siirto- ja nostotyöhön. Asiakastyöhön liittyvät riskit herättävät huolta, ja ymmärrystä riskien ja vaarojen arvioinnista lisätään sekä järjestetään koulutusta työsuojelusta. Etätöiden tuomiin haasteisiin mm. ergonomian ja johtamisen osalta kiinnitetään huomiota ohjeistamalla hyvästä etätöergonomiasta ohjeistaminen ja hyödyntämällä työfysioterapeuttia.

Palveluverkko

Kirjastoverkkosuunnitelma 2020–2030 on hyväksytty 19.12.2019 ja Tampereen kulttuuritilat, nykytila ja tulevaisuuden tarpeet 25.3.2021 sivistys ja kulttuurilautakunnassa.

Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.11.2021 § 198 talousarvion vuodelle 2022. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä käsiteltiin myös talonrakennusohjelma talousarviovuodelle 2022 sekä suunnitelma talonrakentamisesta taloussuunnitteluvuosille 2023–2025.

Talonrakennusohjelman mukaisesti yhteistyössä Kitian ja tilojen käyttäjän kanssa laaditaan käyttäjälautakunnan hyväksyttäväksi tarveselvitykset ainakin seuraavista hankkeista:

Hiedanranta monitoimitila Hiertämö, Nekalan koulun muuttaminen kulttuuritiloiksi, Peltolammin hyvinvointikeskus, Tammelan koulu rakennukset 1 ja 2, Sara Hildénin taidemuseo, Kokoelmakeskuksen perusparannus, Tampere-talon pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma ja De Gamlas Hem ja Kurila (PMO).

SIVISTYSPALVELUJEN HALLINTO

Sivistyspalveluiden hallintoon kuuluvat taloushallinto, henkilöstöhallinto sekä yhteiset palvelut.

Yhteisten palveluiden kokonaisuuteen kuuluu yhteisiin sivistyspalveluiden tuottamisen kokonaisuutta ohjaavia kehittämistoimintoja (palveluverkkotyö, yksityisen varhaiskasvatuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan valvonta ja ohjaus) sekä kaupunkitasoisten kehittämisteemojen koordinoitavia tehtäviä (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, osallisuus, yhteisöt ja yhdenvertaisuus). Yhteisissä palveluissa toteutetaan projekteja ja hankkeita, joista merkittävimmät ovat vuonna 2022 Yhteinen tekeminen yhdyspinnoilla, Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla sekä Kaupunkiseudun digitaalinen kansalaispaneeli. Yhteisten palveluiden henkilöstömäärä vuonna 2022 on 53 henkilötyövuotta.

Hyvinvointi, osallisuus, yhteisöt ja yhdenvertaisuus tiimi (Kamu) kokoaa kaikki palvelualueet mukaan yhdessä kehittämään kaupunkitasoisia, kaikille yhteisiä kokonaisuuksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden sekä yhdenvertaisuuden kaupunkitasoisten suunnitelmien laatiminen ja jalkauttaminen on tiimin ydintehtävä. Vuonna 2022 vahvistetaan entisestään myös kaupunkitasoisten ehkäisevän päihdetyön sekä alueellisen vaikuttamisen ja kohtaamisen kokonaisuuksia etenkin Me-talo toimintaa ja hyvinvointikeskuksia kehittämällä. Kamu tiimistä käsin koordinoidaan myös kaupunkitasoinen osallistuvan budjetoinnin prosessi sekä vammais- ja vanhusneuvostojen sekä järjestöedustamon toiminta sekä merkittävä osa avustustoiminnan kokonaisuudesta.

Sivistyspalvelujen henkilöstöhallinto tukee palveluryhmien johtoa sekä esimiehiä erilaisissa henkilöstöhallintoon liittyvissä prosesseissa ja palvelussuhdeasioissa. Vuoden 2022 erityisinä painopisteinä on tukea palveluryhmien johtoa sekä esimiehiä työntekijäkokemuksen parantamiseen liittyneiden teemojen edistämiseksi. Näitä ovat muun muassa työn sujuvoittaminen, työssä jaksamisen tukeminen, osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön saatavuuteen liittyvät toimenpiteet.

Sivistyspalvelujen keskitetty taloushallinto hoitaa konsernin talousyksikön ohjaamana palveluryhmien talousprosesseihin kuuluvia tehtäviä, kehittää prosesseja sekä tukee palveluryhmiä talouden suunnittelussa ja seurannassa. Taloushallinnon vuoden 2022 painoisteenä on tukea palveluryhmiä talouden johtamisessa ja hallinnassa kehittämällä talouden seurantaan helpottavia työkaluja, vahvistamalla osaamista sekä lisäämällä vuoropuhelua taloushallinnon ja palveluryhmien välillä.

Liitteet

Liite 1. Hankintasuunnitelma

